Kommunstyrelsens sammanträde

2017-06-14

Ärende	
11	Vårdtyngdsmätning

Egna anteckningar

LJUSNARSBERGS KOMMUN

Bos § 75

Dnr KS 0026/2017

Vårdtyngdsmätning

Ärendebeskrivning

Vårdtyngdsmätning från maj 2017 har inkommit.

Socialchef Marie-Louise Forsberg-Fransson föredrar ärendet.

Bildnings- och sociala utskottets beslut

Bildnings- och sociala utskottet hänskjuter ärendet till kommunstyrelsen.

LJUSNARSBERGS KOMMUN

2014-08-04

Sociala utskottet

Vårdtyngdsmätning

Inledning

Kommunen genomför sedan 2010 två vårdtyngdsmätningar inom äldreomsorgen per år, en vecka 4 och en vecka 37 respektive år. Syftet med dessa mätningar är att följa upp om kommunens personalresurser inom äldreomsorgen nyttjas effektivt samt eventuella behov av förändringar i bemanningen. Vårdtyngdsmätningen består av en mätning enligt ADL-trappan, en mätning enligt Bergerskalan och en mätning av medicinskt status hos de boende i särskilt boende. Resultatet av mätningen enligt ADL-trappan omvandlas sedan till ett personalbehov enligt fastställd skala vilken sedan jämförs med budgeterad personaltstat.

Denna rapport avser vårdtyngdsmätningen vecka 4 år 2014 men innehåller även en historisk jämförelse vad gäller mätningarna enligt ADL-trappan och jämförelsen mellan mätningens resultat avseende personalbehov och budgeterad personalstat.

Metod

Katz ADL-index, ADL-trappan samt bedömning av personalbehov

Detta är en metod där funktionsförmågan bedöms hos personer, i detta fall personer som bor i särskilt boende. Syftet med bedömningen är i första hand att bedöma den enskilde personens behov av hjälp från annan person.

Katz ADL-index, där ADL står för Activity Daily Life, presenterades 1963 av Sidney Katz, Amasa B Ford, Roland W Moskowitz, Beverly A Jackson och Marjorie W Jaffe i artikeln "Studies of illness in the aged. The index of ADL: A standardized measures of biological and psychosocial function" i tidskriften Journal of the American Medical Association. Katz-indexet består av följande sex personliga aktiviteter:

- Badning
- På-avklädning
- Toalettbesök
- Förflyttning
- Kontinens
- Födointag

Katz ADL-indexets validitet och reliabilitet fastslogs av Kerstin Hulter Åsberg och Ulla Sonn 1989 i artikeln "The cumultative structure of personal and instrumental ADL. A Study of elderly people in a health service district" i tidskriften Scandinavian Journal of Rehabilitation Medicine.

ADL-trappan är ett instrument som förutom Katz-indexets personliga aktiviteter, består av följande fyra instrumentella aktiviteter

- Städning
- Matuppköp
- Transport
- Matlagning

Metoden presenterades närmare av Kerstin Hulter Åsberg i boken "ADL-trappan" från 1990 och har enligt Ulla Sonn och Kerstin Hulter Åberg i artikeln "Assesment of activities of daily living in the elderly. A study of a population of 76-years-olds in Gothenburg,Sweden" i tidskriften Scandinavian Journal of Rehabilitation Medicine från 1991 god validitet och reliabilitet.

Bedömningen i metoden med ADL-trappa avser graden av beroende av hjälp som den enskilde har. I den metod som tillämpas i Ljusnarsbergs kommun benämns de tio grundläggande aktiviteter enligt följande:

Steg 0: Oberoende av hjälp vid alla tio aktiviteterna
Steg 1: Beroende av hjälp vid en av de tio aktiviteterna
Steg 2: Beroende av hjälp vid städning och en aktivitet till
Steg 3: Beroende av hjälp vid städning, matuppköp och en aktivitet till
Steg 4: Beroende av hjälp vid städning, matuppköp, transport och en aktivitet till
Steg 5: Beroende av hjälp vid samtliga instrumentella aktiviteter och en personlig aktivitet
Steg 6: Beroende av hjälp vid samtliga instrumentella aktiviteter, badning och en personlig aktivitet till
Steg 7: Beroende av hjälp vid samtliga instrumentella aktiviteter, badning, på-avklädning och en personlig aktivitet till
Steg 8: Beroende av hjälp vid samtliga instrumentella aktiviteter, badning, på-avklädning, toalettbesök och en personlig aktivitet till
Steg 9: Beroende av hjälp vid samtliga instrumentella aktiviteter, badning, på-avklädning, toalettbesök, förflyttning och en personlig aktivitet till
Steg 10: Beroende av hjälp vid samtliga tio aktiviteter
Steg 11: Övriga, beroende av hjälp vid två eller flera aktiviteter, men ej klassificerade enligt ovan

Utifrån ovanstående aktiviteter görs en bedömning av vilket steg (alternativt grad) den enskilde anses tillhöra.

Via ADL-trappan görs en bedömning av vilket personalbehov som finns utifrån den vårdtyngd som finns. För Ljusnarsbergs kommun tillämpas denna beräkning av personalbehovet:

Person i steg 0-4 genererar 0,25 årsarbetare.
Person i steg 5-7 genererar 0,40 årsarbetare.
Person i steg 8-11 genererar 0,65 årsarbetare.
Demensavdelning generar 0,50 årsarbetare utöver ovanstående.

Bergerskalan

Eugene Y Berger presenterade 1980 ett instrument för att skatta och beskriva graden av kognitiv funktionsnedsättning i artikeln "A system for rating the severity of senility" i tidskriften Journal of American Geriatrics Society. Instrumentet blev sedan kallat Bergerskalan.

Bergerskalan mäter den mentala störningen till följd av någon neurologisk skada, till exempel vid demens eller stroke. Varje persons mentala förmåga bedöms efter följande skala:

Skala 0: Inga problem på grund av mental förmåga.
Skala 1: Lite glömsk, har vissa minnessvårigheter
Skala 2: Besvärande glömska, något rumsligt desorienterad, förlägger föremål och har svårt att hitta ord.
Skala 3: Behöver instruktioner, behöver vägledning och uppmuntran för att klara vardagssituationer.
Skala 4: Behöver assistans, kan inte handla utifrån enbart muntliga instruktioner samt klarar ej tid och rum.
Skala 5: Ej kommunicerbar, kan inte kommunicera begripligt med ord och har påtagliga minnesluckor.
Skala 6: Reagerar bara på beröring, är neurologiskt utslagen.

Bergerskalan anses ha en god validitet och reliabilitet vid en allmän be3dömning av en person men är mer begränsad som instrument när en mer specifik bedömning krävs (Berger, Eugene Y, "The institutionalisation of patients with Alzheimer´s disease", Danish Medicine Bullentin, 1985).

Klassificeringen enligt Bergerskalan medför inget i vårdtyngdsmätningen vad gäller behovet av personal.

Medicinsk status

Varje person med särskilt boende bedöms även utifrån medicinsk status, innebärande att den enskilde graderas efter vilken medicinsk omvårdnad, vård och/eller rehabilitering som den har behov av. Vid denna bedömning används följande skala:

Grad 1: Ingen medicinsk omvårdnad/rehabilitering. Personen behöver enbart allmänt inriktade insatser och egenvård.
Grad 2: Lättare medicinsk omvårdnad/rehabilitering. Personen behöver medicinska/rehabiliterande insatser som ej kräver individuell instruktion eller delegation samt insatser som görs efter generell instruktion.
Grad 3: Individuellt instruerade/delegerade sjukvårds- och rehabiliteringsuppgifter. Personen behöver medicinsk vård, omvårdnad och rehabilitering som endast får utföras efter individuell instruktion/delegation efter en utbildningsinsats av sjuksköterska, sjukgymnast eller arbetsterapeut.

Grad 4: Kvalificerad medicinsk omvårdnad. Personen behöver medicinsk vård, omvårdnad och rehabilitering som endast i undantagsfall delegeras och då efter omfataande utbildningsinsats av sjuksköterska, sjukgymnast eller arbetsterapeut.

Grad 5: Högkvalificerad medicinsk/teknisk omvårdnad. Personen behöver medicinsk vård och omvårdnad som kräver insatser av legitimerad personal. Arbetsuppgifterna inom vård och omvårdnad kan ej delegeras.

Bedömningen av medicinsk status medför inget i vårdtyngdsmätningen vad gäller behovet av personal.

Övrigt

Bedömningarna enligt ADL-trappan, Bergerskalan och av den medicinska statusen görs av personalen inom äldreomsorgen. Bedömningarna noteras på papper men respektive persons resultat är avidentifierat och vid sammanställningen behandlas dessa konfidentiellt. Resultaten av bedömningarna har tidigare sammanställts av före detta socialchefen Charlotte Dahlbom medan föreliggande sammanställning har genomförts av kanslichef Anders Andersson.

Vad gäller de statistiska uppgifterna gällande befintlig personal har dessa inhämtats från ekonomiavdelningen och det underlag som legat till grund för kommunens budget respektive redovisat år. Beträffande budgeterad bemanning i B-huset på Treskillingen, finns dessa uppgifter inte särskilt framtagna vid budgetarbetet utan uppgifterna har erhållits av respektive tjänstgörande enhetschef.

Vad gäller de historiska resultaten av mätningen enligt ADL-trappar har ej några resultat från vecka 4 år 2012 kunnat hittas i diariet, ej heller anges i något av protokollen från sociala utskottet eller kommunstyrelsen att någon redovisning skulle gjorts av en sammanställning av en vårdtyngdsmätning vid denna tidpunkt. Därav redovisas inget resultat från detta tillfälle.

Beträffande den budgeterade personalstaten anges den i antal årsarbetare och detta skall inte förväxlas med antal personer som arbetar inom äldreomsorgen. För det första har det budgeterade ekonomiska utrymmet i personalstaten vissa år nyttjats till lönebidrags-anställningar, vilket medfört ett större antal personal än budgetetrat eftersom kostanden för personal blir lägre med lönebidragsanställningar och därmed ges utrymme för större personalbemanning är budgeterat. För det andra utgör begreppet årsarbetare 100 procentiga tjänster, inom äldreomsorgen förekommer till viss del deltidstjänster, varför antalet personer blir fler än antalet årsarbetare.

Katz	Steg 0-4	Steg 5-7	Steg 8-11	Summa	Personal dag	Personal natt
Koppargården					**2396,13%**	**400,00%**
Kristallen	2	3	5	10	633,37%	
Diamanten	1	3	4	8	567,42%	
Rubinen	0	1	8	9	556,90%	
Opalen	1	2	6	9	638,44%	
Solgården	7	4	14	25	0,00%	inkl nattpersonal
Heden	0	0	0	0		
Treskillingen A,C,D-hus	47	3	2	52		
Treskillingen B-hus	5	1	6	12	536,01%	269,64%
Totalt	63	17	45			
Årsarb/steg.	0,25	0,4	0,65		2932,14%	669,64%
ÅrsArb X Ant boende	15,75	6,8	29,25	51,8	48,22 personal	6,7 personal

Berger:	0	1	2	3	4	5	6
Koppargården							
Kristallen	0	3	2	2	0	3	0
Diamanten	3	2	0	0	2	1	0
Rubinen	0	0	0	0	0	0	0
Opalen	0	4	0	1	3	1	0
Solgården	10	6	0	4	2	3	0
Heden	0	0	0	0	0	0	0
Treskillingen A,C,D-hus	39	5	1	2	3	2	0
Treskillingen B-hus	4	3	0	1	4	0	0
Summa:	56	23	3	10	14	10	0

Medicinsk status

Koppargården	1	2	3	4	5
Kristallen	0	0	10	0	0
Diamanten	0	0	8	0	0
Rubinen	0	0	9	0	0
Opalen	0	0	9	0	0
Solgården	0	1	23	0	0
Heden	0	0	0	0	0
Treskillingen A,C,D-hus					
Treskillingen B-hus	2	1	9	0	0
Summa	2	2	68	0	0